

Totuuden puolustaminen

”Niin kuin Mooses autiomaassa nosti käärmeen korkealle, niin on myös Ihmisen Poika korotettava, jotta jokainen, joka uskoo häneen, saisi iankaikkisen elämän.” (Joh. 3:14, 15.)

Avaintekstit:

Dan. 7:23–25;
Ilm. 12:6, 14;
Juud. 3, 4;
Ilm. 2:10;
Ap. t. 5:28–32;
Ps. 19:8–12;
1. Joh. 5:11–13.

Nykypäivän turkkilainen merenrantakaupunki Izmir oli aikoinaan Ilmestyskirjassa mainittu Smyrnan kaupunki. Tämä muinainen noin 100 000 asukkaan kaupunki kukoisti ensimmäisellä ja toisella vuosisadalla. Smyrna oli vauras kaupunki, ja kiihkeän uskollinen Roomalle.

Kerran vuodessa Smyrnan asukkaita käskettiin polttamaan suitsukkeita roomalaisille jumalille. Toisella vuosisadalla Smyrnassa oli myös kukoistava kristillinen yhteisö, jonka jäsenistä monet eivät aikoneet noudattaa määräystä. Polykarpos Smyrnalainen, eräs seurakunnan johtajista, kärsi marttyyrikuoleman polttoroviolla Smyrnan kaupungin aukiolla, koska kieltäytyi pettamästä Herraansa polttamalla suitsukkeita roomalaisille jumalille. Kun tätä vanhusta vielä viimeisen kerran pyydettiin kieltämään Kristus, hän vastasi: ”Kahdeksankymmentäkuusi vuotta olen palvellut häntä, eikä hän kertaakaan ole tehnyt minulle mitään väärää. Kuinka voisin puhua pahaa kuninkaastani, joka pelasti minut?”

Kautta vuosisatojen miehet ja naiset ovat olleet valmiita marttyyrikuolemaan mieluummin kuin siihen, että luopuisivat uskostaan Kristukseen. Heidän uhrauksensa saa meidän rohkeutemme syttymään uudelleen. Kertomus heidän sitoutumisestaan Kristukseen uudistaa omaa sitoutumistamme. Tällä viikolla tarkastelemme joitakin niistä raamatullisista periaatteista, jotka motivoivat valdolaisia ja myöhemmän ajan uskonpuhdistajia, kuten Jan Husia ja Hieronymos Prahalaista, pysymään uskollisina Herralle kaikissa tilanteissa, jopa kuoleman uhan alla. Heitä uhkasi sama valta, joka tappoi Polykarpos Smyrnalaisen: Rooma. Nyt vain oli kyse pakanallisen Rooman sijaan paavillisesta Roomasta.

Tämä tutkistelu, joka perustuu *Suuri taistelu* -kirjan lukuihin 4-6 (Alfa ja omega, osa 7, luvut 4-6), on sapatiksi 27.4.2024

VAINOTTU MUTTA VOITOKAS

Lue Dan. 7:23-25 ja Ilm. 12:6, 14. Mihin profeetalliseen ajanjaksoon kohdissa viitataan?

Aina kun Jumalan kansa pysyy hänelle uskollisena, Paholainen raivostuu. Tästä seuraa usein vainoa. Daniel ennusti ajasta, hänestä katsottuna vielä tulevaisuudessa, jolloin keskiaikainen kirkko ryhtyisi "sotaan pyhiä vastaan" ja tuhoaisi "Korkeimman pyhiä" (Dan. 7:21, 25). Johannes kuvaili samaa ajanjaksoa ajaksi, jolloin seurakunnan oli pakko paeta erämaahan, missä siitä "pidetään huolta vuosi, kaksi vuotta ja puoli vuotta" (Ilm. 12:14). Ilm. 12:6 kerrotaan: "- - nainen [seurakunta] pakeni autiomaahan. Jumala on sinne valmistanut hänelle turvapaikan[.]" Jumalan kansaa ravittiin erämaassa. Hänen sanansa vahvisti ja tuki heitä, kun suuri taistelu raivosi tämän pitkän ja pimeän paavinvallan ajan.

Jumalan kansa löysi Jumalan heille valmistaman turvapaikan. Elämän suurissa haasteissa Jumala aina valmistaa paikan uskollisille seuraajilleen. Koettelemusten aikoina Jumalan kansa on löytänyt turvapaikan hänen rakkaudesta ja huolenpidostaan (ks. Ps. 46).

Sekä 1260 päivää että vuosi, kaksi vuotta ja puoli vuotta Ilm. 12:6, 14 viittaavat molemmat samaan ajanjaksoon ($3\frac{1}{2}$ aikaa tai vuotta \times 360 päivää/vuotta = 1 260 päivää). Profetioiden esitetään usein vertauskuvien avulla. Danielin kirjan ja Ilmestyskirjan profeetallisissa osissa yksi profeetallinen päivä vastaa yhtä kirjaimellista vuotta. Tämä päivä=vuosi -periaate löytyy esimerkiksi 4. Moos. 14:34 ja Hes. 4:6.

Päivä=vuosi -periaatteella on laaja raamatullinen perusta. Tri William Shea, ajanlaskuun perehtynyt Vanhan testamentin tutkija, antaa 23 Vanhasta testamentista löytyvää todistetta tälle periaatteelle. Tutkijat ovat käyttäneet sitä vuosisatoja.

Länsigootit, vandaalit ja itägootit olivat heimoja, jotka uskoivat eri tavoin kuin Rooma opetti. Tuo 1 260 päivän ajanjakso alkoi siitä, kun viimeinen näistä barbaariheimoista, itägootit, ajettiin pois Roomasta vuonna 538 jKr. Tätä hengellisen pimeyden aikaa jatkui aina vuoteen 1798 asti, jolloin Napoleonin kenraali Berthier siirsi paavin pois Roomasta. Tuona pitkänä ajanjaksona lukematon määrä kristittyjä koki marttyyrikuoleman, koska he tottelivat Jumalan sanaa. Kuollessaankin he olivat voittajia. Kristuksen voitto Paholaisesta ristillä oli heidän voittonsa. Vaikka he kuolivat, heidän kuolemansa on vain lepoa Kristuksen paluuseen asti.

VALO VOITTA PIMEYDEN

Lue Juud. 3, 4. Mikä varoitus tässä annetaan ja miten se koski myöhempää kristillistä seurakuntaa?

Juudaksen kirje on kirjoitettu ennen vuotta 65 jKr. uskollisille kristityille, "joita Isä Jumala rakastaa ja varjelee Jeesusta Kristusta varten" (Juud. 1). Näitä uskollisia uskovia kehoitettiin "taistelemaan sen uskon puolesta, joka pyhille on kerta kaikkisesti annettu", sillä "joukkoonne on - - luikerrellut ihmisiä", jotka "kääntävät meidän Jumalamme armon riettaudeksi" (Juud. 3, 4). Tämä kehoitus merkitsi vielä enemmän keskiajan uskoille sen jälkeen, kun pakanalliset käytännöt olivat vallanneet kirkon ja ihmisten perinteet olivat vieneet tilaa Jumalan sanalta. Vuosisatojen ajan valdolaisten kaltaiset ihmiset puolustivat Raamatun totuuksia. He uskoivat, että Kristus oli heidän ainoa välittäjänsä ja Raamattu ainoa auktoriteettinsa. "Jumalalla on aina ollut todistajansa, ne, joille usko Kristukseen ainoana välittäjänä Jumalan ja ihmisen välillä on ollut rakas, joille Raamattu on ollut ainoa elämän ohje ja jotka myös ovat pyhittäneet oikeaa sapattia." (ST2023 45.)

Lue Ilm. 2:10. Minkä lupauksen Jumala antaa niille, jotka ovat uskollisia hänelle kuolemankin edessä?

Nämä sanat kirjoitettiin Smyrnan seurakunnalle. Yksi kaupungin suojelusjumalista oli Dionysos, juhlan ja hedelmällisyyden jumala. Kun Dionysoksen papit kuolivat, heidän hautajaiskulkeudessaan heidän päähänsä asetettiin kruunu. Johannes vertaa tätä maallista kruunua, joka asetetaan päähän kuoleman hetkellä, elämän kruunuun, joka asetetaan niiden päähän, jotka ovat voittaneet pahan voimat. Elämän kruunu annetaan niille, jotka Kristuksen tähden ovat kestäneet koettelemuksia, vaikeuksia, kärsimystä ja kohdanneet jopa kuoleman.

Elämän kruunu innoittaa uskovia kestämään jopa kuoleman Kristuksen tähden. Elämän kruunu motivoi uskovia haastavissa olosuhteissa. Se innoitti valdolaisia tuskan ja vainon keskellä. He tiesivät näkevänsä Jeesuksen eräänä päivänä ja elävänsä hänen kanssaan ikuisesti. Elämän kruunu puhuu myös meille: saatamme käydä läpi koettelemuksia nyt, mutta elämän kruunu odottaa meitä, kun pidämme katseemme kiinnitettynä Jeesukseen.

ROHKEUTTA KESTÄÄ

Vertaa Ap. t. 5:28-32; Ef. 6:10-12 ja Ilm. 3:11. Mikä peruseriaate teksteistä löytyy?

Valdolaisten ja uskonpuhdistajien tunnusmerkkejä olivat heidän ehdoton uskollisuutensa Jumalalle, kuuliaisuutensa Raamatun auktoriteetille ja sitoutumisensa Kristuksen ylivaltaan, ei paavinvaltaan. Heidän mielensä oli kyllästetty Uuden testamentin kertomuksilla uskosta ja rohkeudesta.

Pietarin ja muiden apostolien sanoihin yhtyen he saattoivat sanoa: "Enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä." (Ap. t. 5:29.) He ymmärsivät Paavalin kehotuksen: "- - vahvistukaa Herrassa, ottakaa voimaksenne hänen väkevyytensä." (Ef. 6:10.) He ottivat vakavasti Jeesuksen neuvon: "Pidä kiinni siitä mitä sinulla on, ettei kukaan vie voitonseppeletsi." (Ilm. 3:11.) Sen sijaan, että he olisivat alistuneet Rooman kirkon perinteisiin, näillä vankkumattomilla uskon miehillä ja naisilla oli rohkeutta puolustaa Jumalan sanan totuusia.

Valdolaiset olivat ensimmäisiä ryhmiä, jotka saivat Raamatun omalla kielellään. Valdolaisen raamatunkopioijan Jean Legerin kirjoittama liikuttava kertomus siitä, miten he käsin kopioivat Raamattua, sisältää ensikäden tietoa heidän työstään. Valdolaiset kopioivat salaa Raamattua vuoristoyhteisöissään Pohjois-Italiassa ja Etelä-Ranskassa. Vanhemmat neuvoivat lapsiaan opettelemaan ulkoa suuria osia Raamatusta. Kopioijat työskentelivät ahkerasti tuottaakseen kopioita Raamatusta. Monet valdolaisnuorista matkustivat ympäri Eurooppaa kauppiaina jakaen kaikessa hiljaisuudessa Raamatun totuuksia. Jotkut heistä kirjautuivat yliopistoihin ja tilaisuuden tullen jakoivat osia Raamatusta opiskelutovereidensa kanssa. Pyhän Hengen johtamina, sopivalla hetkellä, kun he näkivät jonkun rehellen etsijän vastaanottavaisuuden, he antoivat pois valikoituja osia Raamatun kopioista. Vaikka valdolaiset eivät ymmärtäneet kaikkia Raamatun opetuksia selvästi, he säilyttivät Jumalan sanan totuuden vuosisatojen ajan jakamalla sitä muille.

"Oikeamielisten tie on kuin aamun kajo, joka kirkastuu kirkastumistaan täyteen päivään saakka." (Sananl. 4:18.) Jos Jumala tarttuisi kosmiseen valokatkaisimeen ja antaisi aurin gon paistaa heti kaikessa kirkkaudessaan, se sokaisisi meidät. Pimeyden hallittua maailmaa vuosisatojen ajan Jumala herätti sanalleen sitoutuneita miehiä ja naisia, jotka jatkoivat valon etsimistä.

USKONPUH- DISTUKSEN AAMUTÄHTI

Lue Ps. 19:8-12; Ps. 119:140; Ps. 119:162 ja Jer. 15:16. Mitä yhtäläisyyksiä löydät Daavidin ja Jeremian asenteesta Jumalan sanaa kohtaan?

Jokainen uskonpuhdistaja iloitsi Jumalan sanasta. He iloitsivat Jumalan tahdon täyttämisestä. He rakastivat hänen lakiaan. Yksi uskonpuhdistuksen merkittävistä perustotuuksista oli ilo, jota Raamatun tutkimisesta sai. Raamatun tutkiminen ei ollut raskas tehtävä, lakihenkinen harjoitus tai ahdasmielinen vaatimus, vaan ilo.

Uskonpuhdistajien tutkiessa Raamattua Pyhän Hengen voima muutti heitä. ”Wycliffen luonne on osoitus Pyhän Raamatun kasvattavasta ja elämää muuttavasta voimasta. Raamattu teki hänestä sen, mitä hän oli. Pyrkimys ymmärtää Jumalan ilmoituksen suuret totuudet antaa tuoreutta ja tarkkanäköisyyttä kaikkeen elämässä. Se avartaa mieltä, tuo terävyyttä havaintokykyyn ja jalostaa harkintaa. Raamattu uudistaa kaikki ajatukset, tunteet ja tavoitteet tavalla, mihin mikään muu tutkittava teos ei pysty. Se tuo päämäärätietoisuutta, kärsivällisyyttä, rohkeutta ja lujuutta. Se kaunistaa luonteen ja pyhittää mielen. Harras ja vakava Raamatun tutkiminen vie lukijan suoraan yhteyteen äärettömän kanssa ja voi siksi tarjota maailmalle vahvempia ja mieleltään aktiivisempia ihmisiä. Samalla Raamattu vahvistaa periaatteita, jotka ovat jalompia kuin parhaimmat ihmisfilosofian tuotteet.” (ST2023 63, 64.)

Lue 2. Tim. 2:1-3. Mitä neuvoja apostoli Paavali antoi Timoteukselle koskien Jumalan sanan jakamista?

John Wycliffe käytti elämänsä Jumalan sanan kääntämiseen englannin kielelle vain kahdesta syystä: elävä Kristus muutti hänet sanansa kautta ja Kristuksen rakkaus motivoi häntä jakamaan toisille sitä, minkä oli itse oppinut.

Ennen Wycliffeä Raamattua ei ollut käännetty englannin kielelle juuri lainkaan. Vaikka Wycliffe ehti kuolla ennen kuin Rooma pääsi häneen käsiksi, lannistumaton paavinvalta kaivoi esiin hänen jäännöksensä, poltti ne ja heitti tuhkat jokeen. Niin kuin vesi sai tuhkan leviämään laajalle, samoin Jumalan sana, elämän vesi, levisi kauas ja laajalle Wycliffen työn tuloksena. Näin Jumala käytti häntä - ”uskonpuhdistuksen aamutähtä”.

TOIVON ROHKAISE- MAT

Lue Hepr. 2:14, 15. Kuinka keskiajan uskovat kokivat suuren taistelun todellisuuden?

Mikä antoi valdolaisille toivoa ja rohkaisua? Mikä antoi Husille, Hieronymokselle, Tyndalelle, Latimerille ja muille keskiajan marttyyreille rohkeutta kohdata liekit ja miekan? Usko Jumalan lupauksiin. He uskoivat Kristuksen lupaukseen: " – koska minä elän, niin tekin saatte elää." (Joh. 14:19, VKR.) He huomasivat, että hänen voimansa riitti elämän suurimpiin koettelemuksiin. He löysivät jopa iloa siitä, että saivat osallistua yhdessä Kristuksen kanssa hänen kärsimyksiinsä. Heidän uskollisuutensa oli voimallinen todistus maailmalle.

He katsoivat tätä hetkeä pidemmälle, tulevaan aikaan. He tiesivät, että Kristuksen ylösnousemuksen kautta kuolema oli voitettu vihollinen. Kuolema ei saanut kuristusotetta näistä rohkeista miehistä ja naisista, sillä he pitivät kiinni Jumalan lupauksista ja selviytyivät voittajina.

Lue Joh. 5:24; Joh. 11:25, 26 ja 1. Joh. 5:11-13. Millaista varmuutta nämä lupaukset antavat sinulle henkilökohtaisesti? Kuinka ne auttavat meitä elämän koettelemuksissa?

Jan Hus virui vankilassa kuukausia. Vankilan kylmyys ja kosteus nostattivat hänelle kuumeen, joka oli viedä häneltä hengen. Siitä huolimatta "Jumalan armo kannatteli häntä. Rauha täytti hänen mielensä niiden kärsimyksen täyttämien viikkojen aikana, jona hän odotti lopullista tuomiotaan. 'Minä kirjoitan tämän kirjeen', hän kertoi ystävälleen, 'kahle kädessäni olettaen, että kuolemanrangaistus langetetaan huomenna. – Kun Jeesuksen Kristuksen ansiosta tapaamme jälleen, se tapahtuu tulevan elämän suloisessa rauhassa. Siellä sinäkin saat kuulla, kuinka armollinen Jumala on ollut minua kohtaan ja kuinka vaikuttavasti hän on minua tukenut kiusauksien ja koettelemusten keskellä.' (Bonnehose, osa 2, s. 67.)

Vankisellinsä synkkyudessa hän näki ennalta oikean uskon voiton." (ST2023 71, 72.)

Apostoli Paavalin kehoitus on yhä merkityksellisempi meille tämän ajan ihmisille: "Pysykäämme horjumatta tunnustuksessa ja toivossa, sillä hän, joka on antanut meille lupauksensa, on luotettava." (Hepr. 10:23.)

KERTAUS

Lisääaineistoa: ”Jumala antoi suuren valon loistaa näille valitsemilleen miehille. Hän paljasti heille monia Rooman erheistä, mutta he eivät kuitenkaan saaneet kaikkea totuutta, joka maailmalle oli tarkoitettu. Näiden miesten avulla Jumala johti kansaa Rooman pimeydestä. He joutuivat kuitenkin kohtaamaan monia suuria esteitä. Jumala vei heitä eteenpäin askel askeleelta, kun he olivat siihen valmiita. He eivät kyenneet heti ottamaan vastaan kaikkea totuutta. Se olisi saanut heidät kääntymään pois, samoin kuin keskipäivän kirkkaus voi olla liikaa pimeydessä eläneelle. Siksi Jumala huomioi vastaanottajien valmiuden ja paljasti totuutta vähän kerrallaan. Vuosisatojen kuluessa uudet uskolliset työntekijät johdattaisivat kansaa yhä pitemmälle uudistusten tiellä.” (ST2023 68.)

”Toisessa kirjeessä evankeliumin seuraajaksi ryhtyneelle papille Hus kertoo hyvin nöyrästi omista puutteistaan. Hän syyttää itseään siitä, että ’oli nauttinut hienojen vaatteiden pitämisestä ja tuhlanut tunteja tyhjänpäiväisissä toimissa.’ Hän lisää seuraavat koskettavat kehotukset: ’Olkoon Jumalan kunnia ja ihmisten pelastus mielessäsi maallisen omaisuuden, etujen ja kiinteistöjen sijaan. Varo koristelemasta taloasi enemmän kuin sieluasi ja pidä ennen muuta huolta hengellisestä kunnostasi. Ole hurskas ja nöyrä köyhiä kohtaan äläkä tuhlaa varojasi juhlimalla. Pelkään, että sinäkin tulet saamaan ankarat nuhteet niin kuin itsekkin olen saanut, jos et korjaa elämäsi suuntaa ja pidättäydy turhuudesta.’” (ST2023 71.)

Keskustelunaiheita:

1. Mitä on asteittain lisääntyvä valo? Miksi Jumala paljastaa totuuttaan vähitellen? Kuinka nämä periaatteet soveltuvat Jumalan seurakuntaan tänä päivänä?
2. Kuinka uusina löydetty totuudet liittyvät aiempiin totuuksiin, jotka Jumalan kansa on ymmärtänyt? Miksi uuden valon ei tule koskaan olla ristiriidassa vanhan valon kanssa?
3. Riippumatta siitä, missä asut, kulttuurisi edistää sellaisia arvoja, ajatuksia ja moraalikäsitteitä, jotka ovat jollakin tavalla ristiriidassa Raamatun opetuksen kanssa. Kun olet tunnistanut nämä ristiriitaisuudet, miten näet itsesi ja meidän seurakuntana käsittelevän näitä haasteita? Kuinka pysymme hyvinä kansalaisina ilman, että annamme samalla periksi kulttuurimme julistamille vääristyneille arvoille?